

1000 София, бул. "Княз Дондуков" № 52 Телефон: (02) 98591 Факс: (02)
9870827

Изх.№ 20-00-217

Дата 12.08.2011 г.

ДО
ТЕРИТОРИАЛНА ДИРЕКЦИЯ НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ
ГР.

ДО
ДИРЕКЦИЯ „ОБЖАЛВАНЕ
И УПРАВЛЕНИЕ НА
ИЗПЪЛНЕНИЕТО”
ГР.

Относно: Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-8 от 2005 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица (Наредба № Н-8 от 29 Декември 2005 г.) във връзка с прилагане на международните споразумения в сферата на социалната сигурност, по които Република България е страна

На основание чл. 10, ал. 1, т. 10 от Закона за Националната агенция за приходите изразявам следното становище относно Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-8 от 29 Декември 2005 г. (Обн. ДВ, брой 55 от 19.07.2011 г.) във връзка с прилагане на международните споразумения в сферата на социалната сигурност, по които Република България е страна:

Република България е страна по следните двустранни споразумения в сферата на социалната сигурност:

- 1 Договор между Република България и Руската федерация за социална сигурност, в сила от 20 март 2010 г.**
- 2 Спогодба за социална сигурност между Република България и Република Корея, в сила от 1 март 2010 г.**
- 3 Договор между Република България и Република Молдова за социално осигуряване, в сила от 1 септември 2009 г.;**
- 4 Спогодба между Република България и Държавата Израел за социална сигурност, в сила от 1 септември 2009 г.;**
- 5 Спогодба между Република България и Република Хърватия за социално осигуряване, в сила от 1 октомври 2004 г.;**
- 6 Договор между Република България и Република Македония за социално осигуряване, в сила от 1 август 2003 г.**
- 7 Договор между Република България и Украйна за социално осигуряване, в сила от 1 април 2003 г.;**
- 8 Спогодба между Народна република България и Социалистическа народна либийска арабска Джамахирия по социалното осигуряване, в сила**

от 1 август 1985 г.;

9 Конвенция по социалното осигуряване между Народна република България и Федеративна народна република Югославия, в сила от 1 септември 1958 г.;

10 Спогодба по държавното обществено осигуряване между Народна република България и Народна република Албания, в сила от 1 май 1953 г.

В материалния обхват на двустранните споразумения в сферата на социалната сигурност, по които Република България е страна, не е включено цялото законодателство, свързано със задължителните осигурителни вноски и вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” (ГВРС). В допълнение към това, материалният обхват на всяко едно от двустранните споразумения е различен.

В подкрепа на гореизложеното е достатъчно да се направи преглед на материалния обхват на част международните споразумения, по които България е страна, например:

1 Договор между Република България и Руската федерация за социална сигурност, в сила от 20 март 2010 г. – в материалния обхват не е включено законодателството по отношение:

2 вноските във фонд „Безработица” на държавното обществено осигуряване;

2 вноските за задължително здравно осигуряване;

3 вноските във фонд „ГВРС”.

▪ Спогодба за социална сигурност между Република България и Република Корея, в сила от 1 март 2010 г. – в материалния обхват не е включено законодателството относно:

2 вноските във фонд „Общо заболяване и майчинство” на държавното обществено осигуряване;

2 вноските във фонд „Трудова злополука и професионална болест” на държавното обществено осигуряване;

3 вноските за задължително здравно осигуряване;

4 вноските във фонд „ГВРС”.

11 Договор между Република България и Република Македония за социално осигуряване, в сила от 1 август 2003 г. В материалния обхват на договора не е включено законодателството относно вноските във фонд „ГВРС”.

Основното следствие от определяне на приложимото законодателство на основание двустранните споразумения в сферата на социалната сигурност е, че се определя държавата, в която се дължат задължителните вноски, съобразно законодателството, попадащо в материалния обхват на съответната спогодба или договор. Следователно за някои лица, за които е определено като приложимо законодателството на друга държава, ще се дължат вноски и по българското законодателство, във връзка с тази част от него, която не попада в материалния обхват на съответното споразумение.

И в тези специфични ситуации дължимостта на вноски по българското законодателство е свързано със задължение за представяне на данни за осигурените лица в Национална агенция за приходите (основание чл. 5, ал. 4, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване). Във връзка с прилагане на международните споразумения в сферата на социалната сигурност, по които Република България е страна и българското законодателство, са допълнени Указанията за попълване на декларация образец № 1 „Данни за осигуреното лице” по Наредба № Н-8 от 29 Декември 2005 г. В т. 12 „Вид осигурен” е

създаден код за вид осигурен 94 – за лица, подчинени на законодателството на друга държава съгласно международно споразумение в сферата на социалната сигурност, по което Република България е страна, и за които във връзка с материалния обхват на съответното споразумение се дължат задължителни осигурителни вноски и/или вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите. Допълнението е направено с Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № Н-8 от 29 Декември 2005 г. (Обн. ДВ, брой 55 от 19.07.2011 г.). Данни с код за вид осигурен 94 се подават от 01.08.2011 г. (основание § 3 от Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № Н-8 от 29 Декември 2005 г.).

Пример 1:

Гражданин на Руската федерация осъществява трудова дейност на територията на Русия и България. В България лицето упражнява трудова дейност като изпълнител по договор за управление и контрол на търговско дружество. Компетентната институция на Руската федерация е издала на лицето удостоверение за приложимото законодателство (РФ/БГ 1) на основание чл. 6(2) (1) от Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност.

За въпросното лице не се дължат осигурителни вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване за рисковете, които попадат в материалния обхват на договора, а именно: фонд „Пенсии”, фонд „Общо заболяване и майчинство” и фонд „Трудова злополука и професионална болест”. Издаденият формуляр удостоверява, че за съответните рискове лицето подлежи на осигуряване в Руската федерация съгласно нейното законодателство, включително за доходите от дейността в България.

Задължителни вноски по българското законодателство, което не попада в материалния обхват на договора:

1. Вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите”

Вноските за фонд „ГВРС” се дължат за лица, които могат да ползват права по ЗГВРСНР, а именно за работници и служители в трудови правоотношения със задължено по този закон лице, независимо от срока на трудовия договор и продължителността на работното време.

В конкретния случай правоотношенията на лицето не са трудови и следователно за него не се дължат вноски за фонд „ГВРС”.

2. Здравноосигурителни вноски

Тъй като в материалния обхват на Договора между Република България и Руската федерация за социална сигурност не е включено законодателството по отношение на вноските за задължително здравно осигуряване, за лицето следва да се приложи общия ред за здравното осигуряване на чуждите граждани съгласно Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Кръгът на лицата, подлежащи на задължително здравно осигуряване в Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), е определен в чл. 33 от ЗЗО. Съгласно чл. 33, ал. 1, т. 3 от ЗЗО задължително осигурени в НЗОК са чуждите граждани, на които е разрешено дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България. В чл. 34, ал. 1, т. 2 от ЗЗО е указано, че задължението за осигуряването на лицата по чл. 33, ал. 1, т. 3 възниква от датата на получаването на разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България.

В случай, че лицето няма дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, за него не се дължат здравноосигурителни вноски по

българското законодателство.

3. Вноски за фонд „Безработица” на държавното обществено осигуряване

Изпълнителите по договори за управление и контрол на търговски дружества са задължително осигурени за безработица (основание чл. 4, ал. 1, т. 7 от Кодекса за социално осигуряване). Същевременно вноските за фонд „Безработица” на държавното обществено осигуряване не попадат в материалния обхват на договора. Следователно, представеният формуляр (РФ/БГ 1) не освобождава осигурителя от задължение за внасяне на осигурителни вноски за осигурения социален риск безработица за лице, за което тези вноски са дължими по силата на българското законодателство.

С оглед подаване на данните за осигурителния доход, осигурителните вноски за фонд „Безработица” и дните в осигуряване, в декларация образец № 1 (приложение № 1 към Наредба № Н-8 от 29 Декември 2005 г.) освен идентифициращите лицето и осигурителя данни се попълват и полетата на точки:

- 1 2 Месец;
- 2 3 Година;
- 3 12 Код за вид осигурен (94);
- 4 12.1 Пореден номер на квалификационната група професии за осигурения;
- 5 12.2 Код икономическа дейност за осигурения;
- 6 12.3 Пореден номер на основна икономическа дейност на осигурителя.
- 7 16 Дни в осигуряване – общо;
- 8 16.1 Отработени и други дни с осигурителни вноски;
- 9 21 Осигурителен доход, върху който се дължат осигурителни вноски, включително сумата по чл. 40, ал. 5 от КСО, с изключение на сумата по т. 19;
- 10 22 Процент осигурителни вноски за фондове на ДОО без ТЗПБ върху сумите в т. 21;
- 11 22.1 Процент осигурителни вноски за здравно осигуряване върху сумите в т. 19 и 21, в случай че лицето има дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България.

Пример 2:

Македонски гражданин полага труда си на територията на Република Македония по трудов договор, сключен на основание българското трудово законодателство (Кодекса на труда) с дружество, което е установено на територията на Република България.

Основно правило при определяне на приложимото законодателство по Договора между Република България и Република Македония за социално осигуряване е, че задължението за осигуряване се определя съгласно правните разпоредби на договарящата се страна, на чиято територия лицето работи (основание чл. 6 от договора). Ако полага труда си на територията Република Македония, лицето е подчинено на законодателството на въпросната държава и съответно за него не се дължат вноски за държавното обществено осигуряване и здравно осигуряване съгласно българското законодателство.

В материалния обхват на договора не се включва Законът за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ЗГВРСНР).

Задължени по ЗГВРСНР са юридически или физически лица, които са работодатели по смисъла на § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Кодекса на труда и спрямо които може да се открие производство по несъстоятелност по реда на Търговския закон или по реда на специален закон. Вноските във фонд „ГВРС” се дължат за работниците и служителите в трудово правоотношение със задължено по ЗГВРСНР лице, независимо от срока на трудовия договор и продължителността на работното време.

При възникнало за дружеството задължение по ЗГВРСНР във връзка с наетото лице се внасят вноски за фонд „ГВРС” по предвидения в закона ред.

С оглед подаване на данни за вноските във фонд „ГВРС” в Декларация образец № 1 „Данни за осигуреното лице” освен идентифициращите лицето и работодателя данни се попълват и полетата на точки:

- 1 2 Месец;
- 2 3 Година;
- 3 12 Код за вид осигурен (94);
- 4 12.4 Работодателят дължи вноски за месеца по Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя;
- 5 29 Брутно трудово възнаграждение;
- 6 30 Процент вноска за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" - попълва се процентът на осигурителната вноска за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите", определена със ЗБ на ДОО (За 2011 г. не се внасят вноски за фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" /чл. 14, ал. 1 от ЗБДОО за 2011 г./);
- 7 31 Начислен месечен облагаем доход - попълва се трудовото възнаграждение и всички други плащания в пари и/или в натура от работодателя или за сметка на работодателя, начислени за съответния месец, с изключение на доходите, посочени в чл. 24, ал. 2 от ЗДДФЛ (Точка 31 се попълва ако се начислява месечен облагаем доход по чл. 24 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица).

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАП:

/КРАСИМИР

СТЕФАНОВ/